

Sprawozdanie z projektu: Sortowanie pliku metodą scalania z wykorzystaniem dużych buforów

Benjamin Jurewicz s198326

1. Wprowadzenie i opis problemu

1.1. Założenia projektowe

Głównym zadaniem projektu było opracowanie programu realizującego sortowanie pliku danych przy użyciu metody scalania z wykorzystaniem dużych buforów. Program musiał uwzględniać symulację blokowego odczytu danych oraz oferować elastyczne metody wprowadzania danych testowych.

1.2. Charakterystyka algorytmu

Wykorzystana technika bazuje na standardowym sortowaniu przez scalanie, jednak została zmodyfikowana w celu obsługi sparametryzowanej liczby buforów, a nie tylko dwóch. Aby zoptymalizować proces wyboru najmniejszego elementu spośród n dostępnych buforów, zastosowano kolejkę priorytetową.

Proces sortowania podzielony jest na dwa etapy:

Etap I: Generowanie ciągów początkowych

1. Wczytanie z pliku wejściowego nb rekordów (gdzie b to współczynnik blokowania – *blocking factor*, a n to liczba buforów).
2. Posortowanie pobranych danych w pamięci operacyjnej szybkim algorytmem (np. *Quicksort*, *MergeSort* itp.).
3. Zapisanie utworzonego ciągu na dysk. Kroki te są powtarzane aż do wyczerpania pliku źródłowego.

Etap II: Scalanie ciągów

1. Scalanie $n-1$ ciągów przy użyciu n -tego bufora jako wyjścia i zapis wyniku na dysk.
2. Powtarzanie procesu dla całego pliku.

3. Kontynuowanie faz scalania aż do momentu, gdy w pliku pozostanie pojedynczy, całkowicie posortowany ciąg.

Kluczowym aspektem wydajności jest dobór liczby buforów w taki sposób, aby zminimalizować liczbę faz, co przekłada się na mniejszą liczbę kosztownych operacji wejścia/wyjścia.

1.3. Specyfikacja danych

W programie rekordem jest ciąg znaków ASCII o maksymalnej długości 30 bajtów. Porządek sortowania jest leksykograficzny (słownikowy).

Format pliku jest binarny:

- Każdy rekord jest rozszerzany znakami '\0' do rozmiaru 30 bajtów.
- Pomiędzy rekordami nie występują żadne dodatkowe separatory.

2. Szczegóły implementacyjne

Implementacja składa się z dwóch niezależnych programów wykonawczych, które wspólnie realizują proces przygotowania i sortowania danych.

2.1. Program generowania danych (`create_files`)

Pierwszy moduł odpowiada za tworzenie plików testowych z danymi wejściowymi. Oferuje następujące możliwości:

- **Generowanie losowych rekordów** (opcja `-r`): Pozwala na automatyczne wypełnienie pliku określoną liczbą losowo wygenerowanych ciągów znaków. Parametr przyjmuje liczbę rekordów do wygenerowania.
- **Tryb numeryczny** (opcja `-n`): W połączeniu z trybem losowym umożliwia generowanie wyłącznie wartości liczbowych, co upraszcza weryfikację poprawności sortowania.
- **Określenie pliku wyjściowego** (opcja `-f`): Umożliwia wskazanie ścieżki do pliku docelowego. Domyślnie dane zapisywane są do `data/data.bin`.
- **Tryb interaktywny** (opcja `-i`): Pozwala na wprowadzanie rekordów bezpośrednio z klawiatury, co jest przydatne przy testowaniu szczególnych przypadków brzegowych.

2.2. Program sortujący (`sort_files`)

Drugi moduł realizuje właściwe sortowanie metodą scalania. Przyjmuje jako argument obowiązkową ścieżkę do pliku, który ma zostać posortowany, oraz opcjonalne parametry

konfiguracyjne:

- **Liczba buforów** (opcja `-n`): Określa ilość buforów wykorzystywanych podczas sortowania. Minimalna wartość to 3, domyślnie ustawione jest 5 buforów. Parametr ten bezpośrednio wpływa na liczbę faz scalania i efektywność algorytmu.
- **Współczynnik blokowania** (opcja `-b`): Definiuje liczbę rekordów mieszczących się w pojedynczym bloku dyskowym. Minimalna wartość wynosi 1, domyślnie stosowany jest współczynnik 10. Większe wartości redukują liczbę operacji dyskowych poprzez grupowanie rekordów.
- **Kontrola logowania** (opcja `-l`): Wyłącza szczegółowe komunikaty diagnostyczne podczas działania programu.

3. Analiza eksperymentalna

3.1. Cel eksperimentu

Celem eksperimentu była weryfikacja wpływu ilości danych na liczbę operacji wejścia/wyjścia dla określonej liczby buforów.

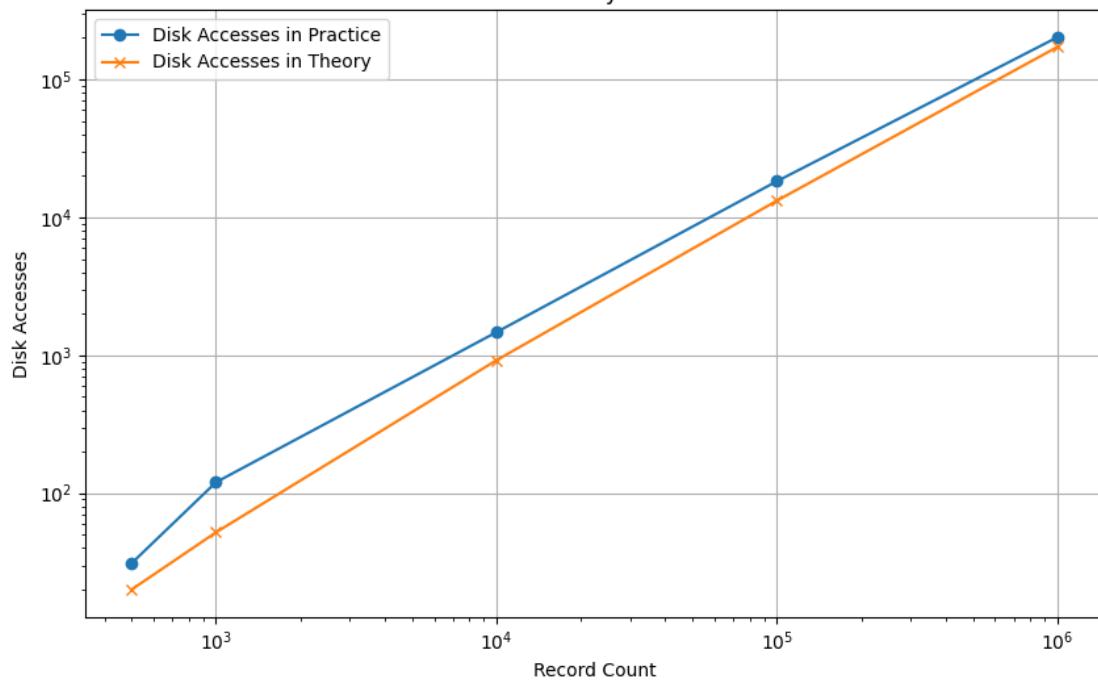
- **Stałe parametry:**
 - Współczynnik blokowania $b = 50\$$.
 - Liczba buforów: $n=10\$$
- **Zmienne parametry:**
 - Wielkość danych: kolejno 500, 1000, 10 000, 100 000, 1 000 000

3.2. Wyniki i wnioski

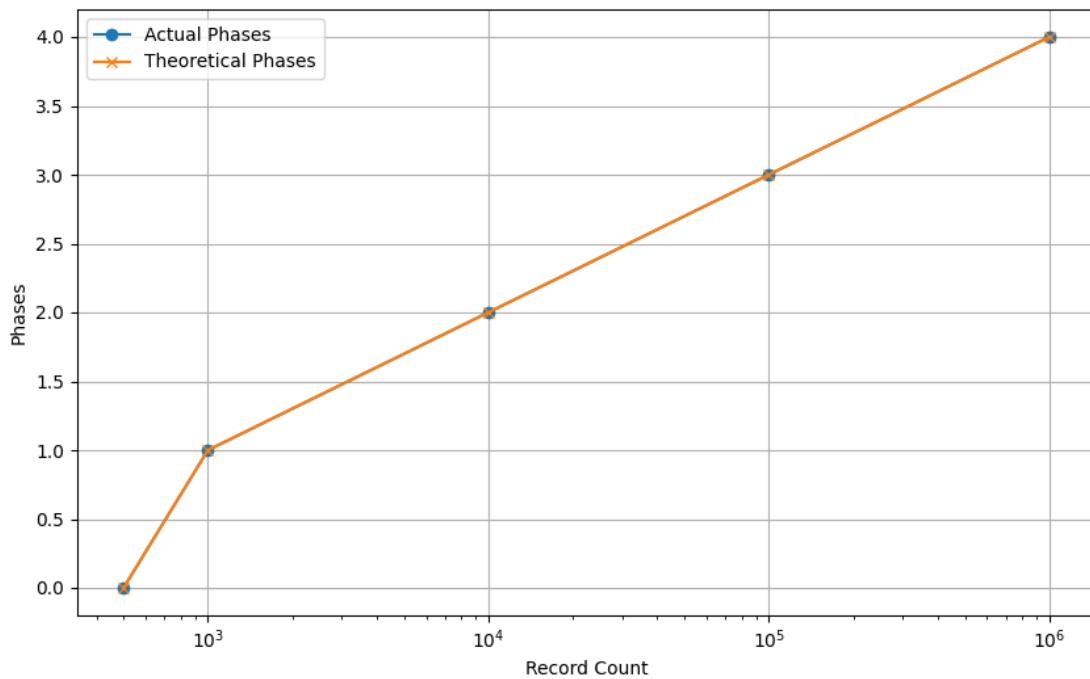
Analiza zgromadzonych danych pozwala na sformułowanie następujących obserwacji:

1. **Liczba faz:** Rośnie ona w sposób logarytmiczny wraz ze wzrostem liczby rekordów. Liczba faz w eksperymencie pokrywa się w 100% z modelem teoretycznym.
2. **Liczba operacji dyskowych:** Również rośnie logarytmicznie, jednakże rzeczywiste wartości są wyższe niż przewidywane przez uproszczony model teoretyczny.
3. **Zgodność z teorią:**
 - Standardowy wzór przybliżony z literatury ($\frac{N}{b} \log_n \frac{N}{b}$) zaniża wyniki, głównie ze względu na niedokładną podstawę logarytmu.

Practice vs. Theory Disk Accesses

Actual vs. Theoretical Phases

4. Podsumowanie

Metoda sortowania przez scalanie z wykorzystaniem dużych buforów jest efektywnym rozwiązaniem dla danych dostępnych sekwencyjnie.

5. Dane

```
500:  
Generate command: ./out/create_files -r 500 -f "temp/t"  
Sort command: ./out/sort_files -b 50 -n 10 "temp/t" -l  
Write Count: 10  
Read Count: 21  
Sum: 31  
Phases Needed Actual: 0  
Phases Needed Theory: 0  
  
1000:  
Generate command: ./out/create_files -r 1000 -f "temp/t"  
Sort command: ./out/sort_files -b 50 -n 10 "temp/t" -l  
Write Count: 40  
Read Count: 80  
Sum: 120  
Phases Needed Actual: 1  
Phases Needed Theory: 1  
  
10000:  
Generate command: ./out/create_files -r 10000 -f "temp/t"  
Sort command: ./out/sort_files -b 50 -n 10 "temp/t" -l  
Write Count: 490  
Read Count: 980  
Sum: 1470  
Phases Needed Actual: 2  
Phases Needed Theory: 2  
  
100000:  
Generate command: ./out/create_files -r 100000 -f "temp/t"  
Sort command: ./out/sort_files -b 50 -n 10 "temp/t" -l  
Write Count: 6090  
Read Count: 12180  
Sum: 18270  
Phases Needed Actual: 3  
Phases Needed Theory: 3  
  
1000000:  
Generate command: ./out/create_files -r 1000000 -f "temp/t"  
Sort command: ./out/sort_files -b 50 -n 10 "temp/t" -l  
Write Count: 67380  
Read Count: 134760  
Sum: 202140  
Phases Needed Actual: 4  
Phases Needed Theory: 4
```